

Ontwerp een spannende tuin met vaste planten

In traditionele tuinontwerpen is de bloeikleur vaak de belangrijkste eigenschap op basis waarvan planten worden gekozen. Onder invloed van onder andere de ontwerpers van de Dutch Wave spelen nu ook de bloemvorm (aar, scherm, pluim enzovoort), de structuur van de plant en de bladvormen en -kleuren een rol van betekenis. Dat maakt het ontwerpen met vaste planten een stuk spannender!

Auteur: Marianne Greiner van Versicolor Tuinen en Tuinontwerp op basis van input van Perennial Power

Kleurenschema, warm of koud?

In overleg met de klant wordt een kleurenschema gekozen; dat is vooral afhankelijk van persoonlijke smaak. De ene persoon is dol op warme kleuren, de ander kiest liever voor

subtielere of koelere tinten. Met vaste planten heb je gelukkig oneindig veel mogelijkheden om elke tuin sfeervol in te kleuren. Kleuren die aan de warme kant van het spectrum zitten, zijn expressief, vallen op en trekken de aan-

dacht. Een *hot border* met tinten geel, oranje en rood kan heel mooi zijn, mits het kleurgeweld hier en daar wat 'geblust' wordt. Groen doet dat sowieso, maar ook met purperbladige of grijsbladige planten voorkom je dat het geheel onrustig wordt. Koele kleuren, zoals blauw, brengen diepte in een border. Dat geldt ook voor purpertinten, die in vele kleurenschema's tot hun recht komen en iets gedistingeerd toevoegen. De klassieke combinatie van blauw, paars en roze werkt sfeervol uit.

Bladkleur en -structuur als basis

Bloei is tijdelijk, dus een goede keuze uit fraaie bladplanten is minstens zo belangrijk. Er zijn planten met geelgroen blad (bijvoorbeeld *Heuchera* 'Lime Green', *Hosta* 'Piermont Gold', *Milium effusum* 'Aureum'), blauwgroen blad

Festuca glauca 'Intense Blue'

Hosta

Stachys byzantine 'Big Ears'

4 min. leestijd

SORTIMENT

Pulmonaria saccharata 'Mrs. Moon'

(*Hosta* 'Halcyon', *Festuca glauca*), grijsblad (*Stachys byzantina*, *Salvia* off. 'Berggarten', *Artemisia ludoviciana*), caramel- en bronsinten (*Heuchera* 'Caramel', *Epimedium grandiflorum*) en dan zijn er ook nog de purperbladigen (*Heuchera* 'Palace Purple' of 'Prince', *Lysimachia* 'Firecracker', *Rodgersia*-soorten.) Daarnaast is er gevlekt, gestreept en gespikkeld blad; denk aan de vele *Pulmonaria*-, *Tiarella*- en *Brunnera*-cultivars. Ook de bladstructuur – groot en grof of smal en fijntjes – is van het vroege voorjaar tot aan de winter mooi en vormt de basis van een aantrekkelijke beplanting.

Jaarrond bloei, lente brengt kleur

Door in elk beplantingsplan te kiezen voor een ruim assortiment vaste planten met hun eigen bloeiperiode, zorg je ervoor dat de tuin jaarrond aantrekkelijk is. Het is fijn als er elke maand iets leuks te ontdekken is in de tuin en je de seizoenen zo intens kunt beleven. De lente begint al vroeg met de bloei van longkruid (*Pulmonaria*-soorten). De sleutelbloem (*Primula*, zoals *P. veris*, *P. vulgaris* en *P. denticulata*) houdt van een niet te droge bodem. Een bodembedekker die ook schaduw verdraagt, is de elfenbloem (*Epimedium*). Als je het wintergroene blad eind februari wegnipt, geniet je vanaf april van de sierlijke kleine bloemetjes. Onmisbaar is het gebroken hartje (*Dicentra spectabilis*), dat behalve in het roze ook in het wit ('Alba') en donkerrood ('Valentine') zorgt voor lentesfeer. Wildemanskruid (*Pulsatilla*) wil een drogere bodem en bloeit laag bij de grond in blauw of wit. Daarna zijn de zaadpluizen een leuke bonus. Wil je iets bijzonders toevoegen, kijk dan ook eens naar *Lamium orvala*. Deze grote roze dovenetel heeft prachtig blad en biedt veel nectar voor de eerste hommels.

Primula

De overvloed van de zomer

Als de lente overgaat in de zomer, voegen steeds meer planten zich bij het kleurenpalet, terwijl ze snel uitgroeien en de laatste kale grond bedekken. Hieronder staan de tien topers:

1. *Echinacea* (rode zonnehoed): een nazomerbloei en vlindermagneet. Vooral de roze (bijvoorbeeld 'Magnus') en witte soorten (bijvoorbeeld 'White Swan') zijn sterk en komen in groepen of samen met siergrassen goed tot hun recht.

2. *Delphinium* (ridderspoor): vraagt het nodige werk van de tuineigenaar (losse bodem, veel organisch materiaal en aanbinden), maar dat

Nepeta

Epimedium

alles is vergeten bij de majestueuze bloei van deze hoge tuinkoningin.

3. *Nepeta* (kattenkruid): biedt veel keuze, waaronder *N. subsessilis*, *N. racemosa* en de hogere *N. sibirica*. Blauw is de meest voorkomende tint, maar de roze *N. 'Dusk to Dawn'* is ook zeer fraai.

4. *Phlox* (vlambloem): zowel *Phlox paniculata* met 'oogje' (afwijkende kleur hart) als de hoger groeiende cultivars (bijvoorbeeld 'Blue Paradise' of de witte 'David') geuren heerlijk en bloeien vaak nogmaals na het snoeien.

5. *Aquilegia* (akelei): de vrolijke danseressen van de voorzomer, van de gewone blauwe *A. vulgaris* tot meerkleurige *A. 'Biedermeier'* en gevuld-

Aquilegia vulgaris

bloemigen zoals A. 'Nora Barlow'. Onmisbaar in minder formele beplantingen.

6. *Campanula* (klokjesbloem): van laag bij de grond (*C. portenschlagiana* en *C. poscharskyana*) tot natuurlijk (*C. persicifolia*) of hoog (*C. 'Loddon Anna'*), *Campanula* biedt planten voor elke zomertuin.

Geranium 'Brookside'

Aconitum napellus

7. *Aconitum* (monnikskap): *A. napellus*-soorten bloeien diepblauw, wit ('Album', 'Schneewitchen') en soms zachtblauw (*A. 'Stainless steel'*) of zelf tweekleurig ('Bicolor').

8. *Astrantia* (Zeeuws knoepje): voor tuineigenaren op vochtvasthoudende bodem een feest! Er zijn vele geweldige cultivars naast de gewone *A. major*, zoals *A. 'Roma'* (stevig roze), 'Ruby Wedding' (rozerood), 'Claret' (dieprood) of 'Shaggy' (grote wit-groene bloem).

9. *Coreopsis* (meisjesogen): in de volle zon gooi je hoge ogen met de lagere *C. verticillata* 'Moonbeam' (bleekgeel) en 'Zagreb' (boterbloemgeel). Bijna manshoog wordt *C. tripteris* (heldergeel met donker hartje).

10. *Geranium* (ooievaarsbek): behalve *G. 'Rozanne'* zijn er talloze sterke en langbloeiende variëteiten, zoals *G. 'Ann Folkard'* (limegroen blad, rozerode bloei), *G. 'Brookside'* (rankend blauw) en de *G. 'Nodorum'*-cultivars die zelfs in droge schaduw maandenlang bloeien.

Herfstbloeiers verlengen het seizoen

Vanaf de nazomer tot november valt er veel te beleven in een goed doordachte tuin. Dit begint in september met *Rudbeckia* (zonnehoed).

R. fulgida 'Goldsturm' in okergeel is een oersterke en betrouwbare doorbloei. Voor kleinere tuinen is *R. 'Little Goldstar'* geschikt en achter in een hoge border steelt *R. nitida* met enige steun de show. *R. triloba* past goed in prairiebeplanting op droge grond.

De overgang van de nazomer naar de herfst wordt begeleid door de latere *Anemone*, zoals de bekende *A. 'Honorine Jobert'* (wit) en 'Hadspen Abundance' (rozerood) en lagere soorten zoals *A. 'Whirlwind'* (gevuuld wit) en *A. 'Pamina'* (dubbel rozerood). Ondertussen bloeien dan ook de herfstasters, van laag (*Aster dumosus*-hybriden) tot flink invasief, maar beeldschoon (*A. ageroides* 'Ezo Murazaki'), via adembenemend blauw (*A. thomsonii*, *A. frikartii*).

Tip: de beste tijd om te planten is het najaar. Het najaar is voor bijna alle vaste planten bij uitstek geschikt voor aanplant. De bodem is nog warm genoeg, zodat de planten tijd hebben om alvast nieuwe wortels te vormen. Vanwege de komende rustperiode in de winter gaat er nu geen energie verloren aan bloei of bladgroei. In de lente kunnen de planten dan direct goed water en voedingsstoffen opnemen.

'Mönch', *A. 'Little Carlow'*) naar schoonheden als *A. pyrenaicus* 'Lutetia' (zachtblauw) en nieuwelingen als *A. eriocoides* 'Pixie Red Eye' (rozerood). Tot slot zijn natuurlijk hemelsleutel (*Sedum*) en zilverkaars (*Actaea*, vroeger *Cimicifuga*) meer dan het vermelden waard voor de late bloei.

Winterse schoonheid

In de winter gaat een groot deel van de aandacht naar de structuur van planten. Planten met een sterk silhouet stelen nu de show, zoals de etage-stengels met zaaddozen van *Phlomis russeliana* (brandkruid) of de berijpte bolletjes van *Eyngium*-soorten (kruisdistel). De showstopper van de winter qua bloei is natuurlijk *Helleborus* (kerstroos, nieskruid). Vooral *H. Orientalis*-hybriden zijn sterk en verkrijgbaar in een fantastisch kleurenpalet. Ook wintergroene varens, siergrassen en bodembedekkers geven nu structuur en subtiele schoonheid.

Marianne Schreiner

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!

Actaea simplex White Pearl IV218982 Perennial power